

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Головне управління Служби безпеки України у м. Києві та Київській області

Слідче управління

пр. Перемоги, 55/2, м. Київ, 03113, телефон (044) 281-57-04, факс (044) 253-63-02
www.ssu.gov.ua, e-mail: gusbu_kiv@ssu.gov.ua, Код ЄДРПОУ 20001792

ПОВІДОМЛЕННЯ

про підозру

м. Київ

«28» вересня 2023 року

Старший слідчий в ОВС слідчого управління ГУ СБУ у м. Києві та Київській області Спільний Володимир Миколайович, розглянувши матеріали досудового розслідування, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22022101110001170 від 30.12.2022, за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 та ч. 2 ст. 438 КК України, у зв'язку з наявністю достатніх доказів для повідомлення про підозру особі у вчиненні кримінальних правопорушень, керуючись ч. 4 ст. 22, п. 6 ч. 2 ст. 40, ст.ст. 111, 112, ст.ст. 276, 277, 278 КПК України,-

ПОВІДОМИВ:

Муссагалєєва Нурсултана Серкбаєвича,
(російською – Муссагалєєв Нурсултан Серкбаєвич), 25.06.1995 року народження, уродженця РФ, громадянина Російської Федерації, зареєстрованого та проживаючого за адресою: РФ, Оренбургська обл., Новосергієвський р-н, с. Судьбодаровка, командира розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ, лейтенанта,

про підозру у відданні наказу про вчинення жорстокого поводження з цивільним населенням та інших порушень законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, поєднані з умисним вбивством, вчинені групою осіб без попередньої змови між собою, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 28 та ч. 2 ст. 438 КК України.

Досудовим розслідуванням встановлено, що громадянин Російської Федерації Муссагалеев Нурсултан Серкбасевич, маючи досвід військової служби, в порушення Конституції та законів України, 12 березня 2022 року вчинив злочин проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, який виразився в наступному.

Так, з 19 лютого 2014 року представниками Російської Федерації (далі – РФ) розпочато збройне вторгнення збройних сил РФ (далі – ЗС РФ), приховане твердженням керівників РФ про переміщення військових підрозділів в рамках звичайної ротації сил Чорноморського флоту, які у взаємодії з військовослужбовцями Чорноморського флоту РФ та іншими підрозділами ЗС РФ здійснили блокування й захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури України, забезпечивши військову окупацію території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя. 18 березня 2014 року РФ оголосила про офіційне включення Криму до її території.

Одночасно із цим, протягом березня та на початку квітня 2014 року, під безпосереднім керівництвом та контролем представників влади та ЗС РФ представники іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих Російською Федерацією, взяли під контроль будівлі, в яких знаходилися органи місцевої влади та місцеві органи виконавчої влади України, військові об'єкти України в окремих районах Донецької та Луганської областей України.

07 квітня 2014 року в м. Донецьку створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі за текстом – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року в м. Луганську – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі за текстом – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування, які функціонують і по теперішній час.

Внаслідок військових дій у період з травня по серпень 2015 року сили оборони України звільнили частину раніше окупованих територій Донецької та Луганської областей.

Датою початку тимчасової окупації Російською Федерацією окремих територій України є 19 лютого 2014 року. Автономна Республіка Крим та місто Севастополь є тимчасово окупованими Російською Федерацією з 20 лютого 2014 року. Окремі території України, що входять до складу Донецької та Луганської областей, є окупованими Російською Федерацією (у тому числі окупаційною адміністрацією Російської Федерації) починаючи з 7 квітня 2014 року, відповідно до ч. 2 ст. 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 № 1207-VII.

Надалі, 24 лютого 2022 року президент РФ оголосив початок так званої «спеціальної військової операції». Після цього, близько четвертої години ранку того ж дня, ЗС РФ, інші збройні формування РФ та підконтрольні їм угруповання іррегулярних незаконних збройних формувань розпочали широкомасштабне військове вторгнення на територію України, увійшовши з

боку РФ, Білорусі та тимчасово окупованої території України, що супроводжувалось завданням ракетно-артилерійських ударів та бомбардувань авіацією об'єктів по всій території України.

24.02.2022 Указом Президента України № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», у зв'язку з військовою агресією РФ проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановлено введення в Україні воєнного стану із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб, який у подальшому неодноразово продовжувався та діє на теперішній час.

З того моменту сили оборони України здійснюють збройну відсіч вздовж всієї лінії фронту.

Факт широкомасштабного збройного вторгнення на територію України 24.02.2022 не приховувався владою РФ, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п.п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п.п. 17, 18 Наказу від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» (Україна проти РФ) та ін.)».

Незважаючи на викладене, у результаті вищезазначених подій, значна частина території Київської області, починаючи з 24.02.2022 – знаходяться під постійним обстрілом з різного виду озброєння з боку підрозділів Збройних Сил та інших військових формувань Російської Федерації.

Відповідно до **ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни, інші порушення законів та звичаїв від 12 серпня 1949 року (далі Конвенція)** ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, з 19 лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією Російської Федерації проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

Разом з цим, відповідно до статей **3, 28 Конституції України** людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Також, відповідно ст. **87 до Додаткового протоколу до Конвенції**, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів від 08.06.1977 (**далі Протокол I**) визначено обов'язки командирів, відповідно до яких Високі Договірні Сторони і сторони, що перебувають у конфлікті, повинні вимагати від воєнних командирів та інших підлеглих їм осіб: щоб вони не допускали порушень Конвенцій і цього Протоколу, в разі потреби, припиняли ці порушення та повідомляли про це компетентні власті; були обізнані з обов'язками, що покладаються на них Конвенціями і цим Протоколом; вживати необхідних заходів щодо запобігання подібним порушенням Конвенцій або цього Протоколу.

Окрім того, статтями **48, 50 Протоколу I** передбачено, що цивільною особою є будь-яка особа, що не належить до жодної з категорій осіб, зазначених у статті 4 А, 1, 2, 3 та 6 Третьої конвенції та у статті 43 цього Протоколу. У разі сумніву щодо того, чи є яка-небудь особа цивільною особою, вона вважається цивільною особою. Для забезпечення поваги й захисту цивільного населення та цивільних об'єктів сторони, що перебувають у конфлікті, повинні завжди розрізняти цивільне населення й комбатантів, а також цивільні й воєнні об'єкти та відповідно спрямовувати свої дії тільки проти воєнних об'єктів.

Частинами **1, 2 статті 57 Протоколу I** визначено, що при проведенні воєнних операцій повинна постійно виявлятися турбота про те, щоб оберегати цивільне населення, цивільних осіб і цивільні об'єкти та вживаються запобіжні заходи при виборі засобів і методів нападу з тим, щоб уникнути випадкових втрат життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб і випадкової шкоди цивільним Протоколу I об'єктам.

Відповідно до **ч.ч. 1, 4 ст. 11 Протоколу I** фізичному і психічному стану здоров'я і недоторканності осіб, що перебувають під владою супротивної сторони, або затриманих чи яким-небудь іншим чином позбавлених свободи, не повинно завдаватися шкоди шляхом якоїсь невинуватої дії або бездіяльності. Будь-яка навмисна дія чи навмисна бездіяльність, що серйозно загрожує фізичному чи психічному стану або недоторканності будь-якої особи, яка перебуває під владою супротивної сторони, до котрої вона не належить, є серйозним порушенням цього Протоколу.

Статтею 51 Протоколу I визначено, що цивільне населення як таке, а також окремі цивільні особи не повинні бути об'єктом нападів. Заборонено акти насильства чи загрози насильства, що мають головною метою тероризувати цивільне населення.

Відповідно до **ст.75 Протоколу I** заборонені в будь-який час і в будь-якому місці насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема: вбивство; катування всіх видів - фізичні чи психічні; тілесні покарання; каліцтво; знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поводження, колективне покарання; погрози вчинити будь-яку з вищезазначених дій; жодна особа не може бути звинувачена у вчиненні кримінального правопорушення або засуджена за нього на підставі будь-якої дії чи недоліку, які не є кримінальним правопорушенням згідно з нормами

національного законодавства або міжнародного права; жодна особа не може бути примушена до подання свідчень проти самої себе або визнання себе винною.

Разом з цим, статтею **3 Конвенції** визначено, що є забороненими будь-коли та будь-де такі насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури; наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження; засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні.

Статтею 27 Конвенції передбачено, що цивільні особи мають право за будь-яких обставин, на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування та від образ.

Разом з цим, **статтею 31 Конвенції** передбачено, що жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей.

При цьому, в **статті 32 Конвенції** зазначено, що її сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше brutальне поводження з боку як цивільних, так і військових властей.

Статтею 33 Конвенції зазначено, що жодну особу, що перебуває під захистом, не може бути покарано за правопорушення, якого вона не вчинила особисто. Колективні покарання, так само як і будь-які залякування чи терор, забороняються.

Статтею 49 Конвенції передбачено, що окупаційна держава не повинна затримувати осіб, що перебувають під захистом, на території, що є особливо небезпечною у зв'язку з веденням воєнних дій, за винятком випадків, коли це є необхідним для забезпечення безпеки населення або у зв'язку з особливо вагомими причинами військового характеру.

Відповідно до положень ст. **147 Конвенції** передбачено, що серйозні порушення, про які йдеться в попередній статті, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поводження, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричинять великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи,

що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Відповідно до **Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі** від 18.10.1907 забороняється віроломно вбивати чи ранили осіб, що належать до нації супротивника (ст. 23) та примушувати жителів окупованої території надавати інформацію про армію іншої воюючої сторони чи про її засоби оборони (ст. 44), а також повинні поважатися права та життя фізичних осіб (ст. 46).

Незважаючи на викладене, встановлено, що окуповані внаслідок воєнних дій населені пункти Бучанського району Київської області, в період часу з 24.02.2022 по 02.04.2022 перебували під контролем ЗС РФ та інших військових формувань РФ. При цьому, окремі військовослужбовці Російської Федерації, діючи умисно, перебуваючи на території Бучанського району Київської області, де велись воєнні дії, **всупереч порядку додержання законів та звичаїв війни, визначених ст.ст. 23, 44, 46 Конвенції «Про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї» від 18.10.1907, ст. 3, 27, 31, 32, 33, 49, 147 Конвенції «Про захист цивільного населення під час війни» від 12.08.1949 та ст.ст. 11, 48, 50, 51, 57, 75, 87 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) здійснювали жорстоке поводження з цивільним населенням, а саме, вбивства, тортури, тілесні покарання, брутальне поводження а також застосовували залякування, терор, фізичний і моральний примус з метою отримання від цивільних осіб якихось відомостей, колективне покарання, примушення особи до подання свідчень проти самої себе або визнання себе винною.**

Так, **Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич**, у період часу з 24.02.2022 по 02.04.2022, точний час досудовим розслідуванням не встановлено, під прикриттям широкомасштабного російського вторгнення та ракетного обстрілу з території РФ та Республіки Білорусії, пересуваючись на різній військовій техніці, обладнаній озброєнням та з використанням особистої стрілецької зброї, у складі зазначеного воєнізованого формування, здійснив вторгнення на територію України, з метою її окупації, зміни меж її території з одночасним грубим порушенням законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України за наступних обставин.

Внаслідок воєнних дій збройні сили та інші військові формування РФ окупували окремі території Бучанського району Київської області, а безпосередньо І БТГР, до складу якого входив Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, застосовуючи військову силу, окупували територію сіл Бучанського району Київської області, а також прилеглих до нього територій, які у період з 24.02.2022 по 02.04.2022, тобто під час збройного конфлікту, перебували під контролем збройних сил та інших військових формувань РФ.

Під час фактичної окупації сіл, зокрема, сіл Забуччя, Дмитрівка та Михайлівка Бучанського району Київської області, а також прилеглих до цього району територій, тобто у період приблизно 02-03.03.2022 року по 02.04.2022, командир розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, командир 2-го відділення розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Віселков Олександр Олександрович, радіотелефоніст розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Крилов Денис Ігоревич, заступник командира взводу снайперів 1 повітрянодесантного батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітрянодесантних військ ЗС РФ, старший сержант Колесніков Олексій Миколайович, старший стрілок розвідник розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Медведєв Андрій Валерійович, а також інші невстановлені досудовим розслідуванням особи з числа вказаного підрозділу, та інших невстановлених слідством бойових підрозділів ЗС РФ, діючи умисно, усвідомлюючи суспільну небезпеку своїх дій, передбачаючи їх суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, грубо порушуючи вищевказані вимоги міжнародного гуманітарного права, проводили спеціальні рейди, спрямовані на залякування цивільного населення та з метою його тероризування, шляхом вчинення актів насильства та загрози насильства.

У свою чергу, військовослужбовець ЗС РФ Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, з невстановлених мотивів, разом з іншими військовослужбовцями ЗС РФ, усвідомлюючи, що агресія проти України та її жителів організована і здійснюється представниками влади РФ та ЗС РФ, які діють в порушення вищевказаних нормативних правових актів, виконуючи злочинні накази, приймав безпосередню участь у актах збройної агресії на території України, зокрема в Бучанському районі Київської області.

При цьому, військовослужбовець РФ Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, будучи одягненим у формений одяг, маючи розрізнявальні знаки, що відповідають належності його до збройних сил РФ, зокрема погони, шеврони та маючи пов'язку з білої стрічки на одязі, був обізнаний із законами та звичаями війни, передбаченими та закріпленими в положеннях міжнародного законодавства та зобов'язаний їх дотримуватися, тобто, виконуючи накази та віддаючи свої накази, останній чітко усвідомлював їх злочинність.

Так, 12.03.2022, близько 14 години 00 хвилин, командир розвідвзводу ЗС РФ Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, перебуваючи неподалік від блокпосту який знаходився поряд із АЗС «KLO» (координати місця 50.5000392 30.1689643) між с. Забуччя та с. Дмитрівка, а також с. Михайлівка Бучанського району Київської області отримав команду від невстановленого досудовим розслідуванням керівництва військовослужбовців ЗС РФ, що перебували в той час на вказаному блокпості, прибути разом зі своїми підлеглими для допиту затриманого військовослужбовцями зс рф, що перебували на блок-посту громадянина України Фіцнера Івана Івановича, 15.05.1993 р.н., який проїжджав через вказаний блокпост у авто разом із іншими цивільними особами (Наконечним О.П., Любицькою Д.І.,

Романенко Т.В., Хамбір Н.М., Хамбір І.В.) та у телефоні якого військовослужбовці ЗС РФ виявили фото коктейлів молотова та фото матеріалів для споруд блокпостів.

При цьому, Фіцнер Іван Іванович був цивільною особою та не ніс жодної загрози для військовослужбовців ЗС РФ, був без зброї та у цивільній формі одягу.

Після чого, близько 14 години 30 хвилин, командир розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, командир 2-го відділення розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Віселков Олександр Олександрович, радіотелефоніст розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Крилов Денис Ігоревич, заступник командира взводу снайперів 1 повітрянодесантного батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітрянодесантних військ ЗС РФ, старший сержант Колесніков Олексій Миколайович, старший стрілок розвідник розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Медведєв Андрій Валерійович ЗС РФ прибули до зазначеного блокпосту, який знаходиться біля АЗС «KLO» (між с. Забуччя та с. Дмитрівка, а також с. Михайлівка Бучанського району Київської області) на БТР-МД «Ракушка», за кермом якої був невстановлений органом досудового розслідування військовослужбовець ЗС РФ.

Далі, командир розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, оглянувши вміст телефону затриманого Фіцнера Івана Івановича, з метою незаконного позбавлення волі та особистої свободи останнього, у порушення положень ст. 49 Конвенції (відповідно до якої окупаційна держава не повинна затримувати осіб, що перебувають під захистом, на території, що є особливо небезпечною у зв'язку з веденням воєнних дій), ст. 31 Конвенції (відповідно до якої жодний примус фізичного чи морального порядку не може застосовуватися до осіб, які перебувають під захистом, зокрема з метою отримання від них або від третіх осіб якихось відомостей), статті 33 Конвенції (відповідно до якої забороняються будь-які залякування цивільних осіб), статей 50, 51 Протоколу I (відповідно до яких заборонені акти насильства чи загрози насильства щодо цивільного населення), ч. 3 ст. 85 Протоколу I (відповідно до якої заборонено нанесення шкоди фізичному і психічному стану здоров'я та недоторканності осіб, що перебувають під владою супротивної сторони), віддав наказ вищезазначеним підлеглим військовослужбовцям ЗС РФ, які перебували в його підпорядкуванні, забрати з вказаного блокпоста затриманого громадянина України Фіцнера Івана Івановича та вивезти його на БТР-МД «Ракушка» за межі зазначеного блокпоста для проведення допиту Фіцнера Івана Івановича та отримання від нього відомостей, а саме пояснень щодо змісту інформації у його телефоні.

Після чого, на виконання зазначених вимог командира Муссагалеева Нурсултана Серкбаєвича, підлеглі військовослужбовці ЗС РФ помістили затриманого Фіцнера Івана Івановича в БТР-МД «Ракушка».

На вимогу командира Муссагалеева Нурсултана Серкбаєвича, невстановлений органом досудового розслідування військовослужбовець ЗС

РФ, який був за кермом БТР-МД «Ракушка» приблизно о 14.35 год. зупинив вказаний бронев автомобіль у лісосмузі поряд з проїжджою частиною автодороги біля с. Дмитрівка Бучанського району Київської області (координати місця 50.4878171 30.1743753), що знаходиться приблизно 1 кілометр від вищезазначеного АЗС «KLO».

У продовження свого злочинного умислу, командир розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ Муссагалеев Нурсултан Серкбаевич віддав наказ вищезазначеним підлеглим військовослужбовцям ЗС РФ вивести затриманого та позбавленого волі й особистої свободи громадянина України Фіцнера Івана Івановича з вказаного бронев автомобіля у цьому ж місці в лісопосадці.

Після чого командир розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ Муссагалеев Нурсултан Серкбаевич, всупереч вимогам ст. 27 Конвенції (відповідно до якої заборонено будь-які залякування осіб), ст. 44 Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі (відповідно до якої заборонено примушувати жителів окупованої території надавати інформацію про армію іншої воюючої сторони чи про її засоби оборони), надав вказівку підлеглим йому заступник командира взводу снайперів 1 повітрянодесантного батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітрянодесантних військ ЗС РФ, старшому сержанту Колеснікову Олексію Миколайовичу та командир 2-го відділення розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ сержанту Віселкову Олександр Олександровичу провести допит Фіцнера Івана Івановича стосовно змісту інформації у його телефоні, зокрема фотографій виявлених у його телефоні та щодо причетності останнього до військових формувань Збройних Сил України.

Після чого, заступник командира взводу снайперів 1 повітрянодесантного батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітрянодесантних військ ЗС РФ, старший сержант Колесніков Олексій Миколайович кинув Фіцнера Івана Івановича на землю та розпочав допит.

На виконання вказівки командира Муссагалеева Нурсултана Серкбаевича, так званий допит проводили заступник командира взводу снайперів 1 повітрянодесантного батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітрянодесантних військ ЗС РФ, старший сержант Колесніков Олексій Миколайович та командир 2-го відділення розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ сержант Віселков Олександр Олександрович, під час якого громадянин України Фіцнер Іван Іванович пояснив, що є цивільною особою та не є військовослужбовцем Збройних сил України і не володіє жодною інформацією про діяльність ЗСУ.

У подальшому, заступник командира взводу снайперів, старший сержант Колесніков Олексій Миколайович та командир 2-го відділення розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ сержант Віселков Олександр Олександрович, усвідомлюючи, що Фіцнер Іван Іванович був цивільною особою та не ніс жодної загрози для військовослужбовців ЗС РФ, був без зброї та у цивільній формі одягу, в порушення вищезазначених норм міжнародного

законодавства, нанесли громадянину України Фіцнеру Івану Івановичу, який лежав на землі, кожен більше як 5 ударів кулаками та ногами в область тулуба останнього. Після чого, вказані військовослужбовці ЗС РФ, з метою залякування Фіцнера Івана Івановича, здійснили кожен по 2-3 постріли з вогнепальної зброї поряд з його головою та ногами.

При цьому, Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, командир розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ в порушення ст. 87 до Протоколу I (відповідно до якої командири зобов'язані вимагати від воєнних командирів та інших підлеглих їм осіб щоб вони не допускали порушень Конвенцій і цього Протоколу, та в разі потреби, припиняли ці порушення), ч.ч. 1, 2 статті 57 Протоколу I (відповідно до якої при проведенні воєнних операцій повинна постійно виявлятися турбота про те, щоб оберігати цивільне населення та цивільних осіб), ч.ч. 1, 4 ст. 11 Протоколу I (відповідно до яких фізичному і психічному стану здоров'я і недоторканності затриманих осіб чи яким-небудь іншим чином позбавлених свободи не повинно завдаватися шкоди шляхом якоїсь невинуватеної дії або бездіяльності. Будь-яка навмисна дія чи навмисна бездіяльність, що серйозно загрожує фізичному чи психічному стану або недоторканності будь-якої особи, яка перебуває під владою супротивної сторони, до котрої вона не належить, є серйозним порушенням цього Протоколу) не вчинив жодних дій, щоб забігти або припинити вчинення заступником командира взводу снайперів Колесниковим Олексієм Миколайовичем та командиром 2-го відділення розвідвзводу Віселковим Олександром Олександровичем порушень вищевказаних законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Натомість, у той же час, Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, командир розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ, усвідомлюючи протиправність своїх дій, а також те, що Фіцнер Іван Іванович був цивільною особою та не ніс жодної загрози для військовослужбовців ЗС РФ, був без зброї та у цивільній формі одягу, у порушення вимог статті 32 Конвенції, ст. 11 Протоколу I (відповідно до якої забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або загрожують фізичному чи психічному стану або недоторканності особи), статті 147 Конвенції (відповідно до якої заборонено здійснення дій проти цивільних осіб, в тому числі, нелюдяне поводження), статей 51, 75 Протоколу I, ст. 3 Конвенції (відповідно до яких заборонені в будь-який час і в будь-якому місці жорстоке та принизливе поводження, насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема, вбивство), ст.ст. 23, 46 Конвенції про закони і звичаї війни на суходолі (відповідно до яких) забороняється віроломно вбивати чи ранили осіб, що належать до нації супротивника), віддав наказ підпорядкованим йому військовослужбовцям ЗС РФ вбити громадянина України Фіцнера Івана Івановича.

На виконання вказаного злочинного наказу погодився командир 2-го відділення розвід взводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ сержант Віселков Олександр Олександрович, який примусив Фіцнера Івана Івановича

встати із землі, після чого повернув останнього до себе спиною, штовхнув його рукою в спину та направив на нього автоматичну зброю, а також, продовжуючи реалізацію свого злочинного умислу, всупереч вищевказаним вимогам норм міжнародного законодавства, маючи на меті виконати вказівку командира вчинити вбивство цивільної особи, здійснив 3-5 пострілів, більш точних обставин органом досудового розслідування не встановлено, з особистої зброї - автомата системи Калашникова в область тулуба Фіцнера Івана Івановича та 1 постріл - в голову Фіцнера Івана Івановича.

У подальшому, впевнившись в смерті Фіцнера Івана Івановича, тіло якого лежало на землі у зазначеній лісопосадці, зазначені вище військовослужбовці ЗС РФ, за вказівкою їхнього командира Муссагалеева Нурсултан Серкбаєвич, сіли в БТР-МД «Ракушка» та поїхали в невідомому напрямку.

Разом з цим, Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, будучи кадровим військовослужбовцем, що протягом тривалого часу перебував на службі у ЗС РФ, був обізнаний із законами та звичаями війни, передбаченими та закріпленими, зокрема, в положеннях міжнародного законодавства та був обізнаний з обов'язками командира, передбаченими ст. 87 Протоколу I до конвенції, відповідно до якої зобов'язаний не допускати порушень Конвенції і цього Протоколу I.

Таким чином, 12.03.2022, близько 14.00 год., командир розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, на виконання вказівки невстановлених органам досудового розслідування військовослужбовців ЗС РФ, прибув на блокпост, який знаходився поряд із АЗС «KLO» (координати місця 50.5000392 30.1689643) між с. Забуччя та с. Дмитрівка, а також с. Михайлівка Бучанського району Київської області за фактом затримання невстановленими військовослужбовцями ЗС РФ громадянина України Фіцнера Івана Івановича.

Після чого, Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, оглянувши вміст телефону затриманого Фіцнера Івана Івановича, з метою незаконного позбавлення волі та особистої свободи останнього, у порушення положень вищевказаних законів та звичаї війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, віддав наказ підлеглим військовослужбовцям ЗС РФ, які перебували в його підпорядкуванні, забрати з вказаного блокпоста затриманого громадянина України Фіцнера Івана Івановича та вивезти його на БТР-МД «Ракушка» за межі зазначеного блокпоста для проведення допиту та отримання від нього відомостей.

Після чого, на виконання зазначених вимог командира Муссагалеева Нурсултана Серкбаєвича, підлеглі військовослужбовці ЗС РФ помістили затриманого Фіцнера Івана Івановича в БТР-МД «Ракушка», позбавивши його волі та особистої свободи.

У подальшому, командир розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ РФ Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич, близько 14 год 30 хв., знаходячись у лісосмузі поряд з проїжджою частиною автодороги біля

с. Дмитрівка Бучанського району Київської області (координати місця 50.4878171 30.1743753), усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, свідомо бажаючи настання суспільно небезпечних наслідків, порушуючи вищевказані закони та звичаї війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, віддав наказ підлеглим військовослужбовцям ЗС РФ, які перебували в його підпорядкуванні, а саме, командиру 2-го відділення розвідвзводу 1-го БТГр 104 ДШП 76 ДШД ПДВ Віселкову Олександровичу та заступнику командира взводу снайперів 1 повітрянодесантного батальйону 104 десантно-штурмового полку 76 десантно-штурмової дивізії повітрянодесантних військ ЗС РФ, старшому сержанту Колесникову Олексію Миколайовичу застосувати до громадянина України Фіцнера Івана Івановича моральний і фізичний примус та залякати останнього з метою отримання від нього відомостей, а також позбавити волі та вбити останнього, який був цивільною особою та при цьому був без зброї і не ніс ніякої загрози військовослужбовцям ЗС РФ, внаслідок чого Фіцнер Іван Іванович підданий фізичному і моральному примусу військовослужбовцями ЗС РФ Колесником Олексієм Миколайовичем та Віселковим Олександром Олександровичем та у подальшому вбитий Віселковим Олександром Олександровичем.

Отже, вказаними умисними діями Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич порушив вимоги:

- ст.ст. 11, 48, 50, 51, 57, 87 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, ст.ст. 27, 31, 33, 49 Конвенції «Про захист цивільного населення під час війни» від 12.08.1949 та ст. 44 Конвенції «Про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї» від 18.10.1907, що виразилося у іншому порушенні законів та звичаїв війни, а саме у незаконному затриманні цивільної особи, незаконному позбавленні її особистої свободи та волі, в брутальному поводженні з цією особою, а також застосуванні до неї залякування, насильства, фізичного і морального примусу з метою отримання відомостей, примушення особи до подання свідчень проти самої себе самої, а також про армію іншої воюючої сторони чи про її засоби оборони;

- ст. 3, 32, 147 Конвенції «Про захист цивільного населення під час війни» від 12.08.1949, ст. 75 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів, ст.ст. 23, 46 Конвенції «Про закони і звичаї війни на суходолі та додатку до неї» від 18.10.1907, що виразилося у жорстокому поводженні з цивільним населенням, а саме, у спричиненні тілесних ушкоджень тілу та здоров'ю цивільній особі, в тортурах, нелюдяному поводженні з цивільною особою та в умисному вбивстві.

Таким чином, за вищевикладених обставин, Муссагалеев Нурсултан Серкбаєвич підозрюється у відданні наказу про вчинення жорстокого поводження з цивільним населенням та інших порушень законів та

звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, поєднані з умисним вбивством, вчинені групою осіб без попередньої змови між собою, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 28 та ч. 2 ст. 438 КК України.

Повідомлення склав:

Старший слідчий в ОВС слідчого управління
ГУ СБУ у м. Києві та Київській області

Володимир СПІЛЬНИЙ

ПОГОДЖЕНО

Прокурор у кримінальному
провадженні № 22022101110001170 -
прокурор відділу протидії злочинам,
вчиненим в умовах збройного конфлікту
Київської обласної прокуратури

Оксана КАЛЮС

Одночасно підозрюваному роз'яснено, що відповідно до ст. 42 Кримінального процесуального кодексу України він як підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені Кримінальним процесуальним Кодексом, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього, обвинувачення або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри, обвинувачення чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 цього Кодексу;

- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
  - 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
  - 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
  - 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
  - 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
  - 13) заявляти відводи;
  - 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;
  - 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
  - 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України;
  - 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;
  - 18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.
- Крім того, підозрюваний зобов'язаний:
- 1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк - заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;
  - 2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;
  - 3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.
- Підозрюваний, який є іноземцем та ув'язнений, має право на зустріч з представником дипломатичної або консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.
- Підозрюваний також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

Підозрюваному вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням, особою, яка здійснює таке повідомлення.

Підозрюваний / _____ / _____
«__» _____ 2023 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру вручено, права підозрюваного оголошено та роз'яснено.

Підозрюваний / _____
/ _____
«__» _____ 2023 року

Захисник
_____.

Повідомлення та пам'ятку вручив, права підозрюваного оголосив та роз'яснив:

**Старший слідчий в ОВС слідчого управління
ГУ СБУ у м. Києві та Київській області**

Володимир СПІЛЬНИЙ